

Venemaa presidendivalimiste tulemused

Euroopa Parlamendi 15. märtsi 2012. aasta resolutsioon Venemaa presidendivalimiste tulemuse kohta (2012/2573(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1997. aastal ja mida on pikendatud kuni selle asendamiseni uue lepinguga,
 - võttes arvesse käimasolevaid läbirääkimisi uue lepingu üle, mis annab uue tervikraamistiku ELi ja Venemaa suhetele, ja 2010. aastal algatatud moderniseerimispartnerlust,
 - võttes arvesse oma varasemaid raporteid ja resolutsioone Venemaa kohta, eelkõige 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni¹ eelseivate presidendivalimiste kohta Venemaal, 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni² riigiduuma valimiste kohta, eriti selles sisalduvat kriitikat riigiduuma valimiste läbiviimise kohta, ning 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni³ detsembris 2011 toimuvate Venemaa riigiduuma valimiste ettevalmistuste kohta,
 - võttes arvesse OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo, OSCE parlamentaarse assamblee ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 5. märtsi 2012. aasta ühisavaldust esialgsete tähelepanekute ja järelduste kohta,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 4. märtsi 2012. aasta avaldust Venemaa 4. märtsi 2012. aasta presidendivalimiste kohta ning tema kõnesid 14. detsembril 2011. aastal Strasbourgis ELi ja Venemaa tippkohtumise kohta ja 1. veebruaril 2012. Brüsselis Venemaa poliitilise olukorra kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL on Venemaa strateegilise partneri ja vahetu naabrina jälginud erilise huviga valimiste käiku ning avalikku arutelu ja jätkuvaid laiaulatuslikke proteste Venemaal, mis on seotud detsembris 2011 toimunud riigiduuma valimistega ja 4. märtsil 2012 toimunud presidendivalimistega;
- B. arvestades, et Venemaa Föderatsioonis toimuv tekitab endiselt tõsist muret, kui pidada silmas inimõiguste austamist ja kaitset ning ühiselt kokkulepitud demokraatlike põhimõtete, valimiseeskirjade ja -menetluste järgimist; arvestades, et Venemaa Föderatsioon on Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni täisliige ning on sellega kohustunud järgima demokraatia põhimõtteid ja austama inimõigusi;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0054.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0575.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0335.

- C. arvestades, et 12. aprillil 2011 mõisteti Euroopa Inimõiguste Kohtu otsusega hukka Venemaa keerukas poliitiliste erakondade registreerimise kord, mis ei ole kooskõlas Euroopa Nõukogu ja OSCE kehtestatud valimisstandarditega; arvestades, et erakondade ja kandidaatide registreerimise piiramine takistab poliitilist konkurentsi ja pluralismi Venemaal;
- D. arvestades, et hoolimata hiljutistest piiratud algatustest valmisseeduste täiustamiseks on üldeeskirjad jäänud liialt keerukateks ja kohati ebaselgeteks, mistõttu õigusliku aluse kohaldamine ei ole järjekindel;
- E. arvestades, et Venemaa ametivõimud üritasid diskrediteerida valimiste vaatlemises osalenud VVOsid ja eriti ühendust Golos, mis tõsteti välja tema Moskva peakorterist, mille maine kahjustamiseks korraldati meediakampaania ning mille piirkondlike büroode suhtes käivitati maksupettuste uurimised; arvestades, et ka sõltumatu meedia seati tugeva surve alla;
- F. arvestades, et OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo, OSCE parlamentaarse assamblee ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee 5. märtsi 2012. aasta ühisavalduses esialgsete tähelepanekute ja järelduste kohta on öeldud, et valimiste protsess ei olnud vaba ega õiglane, sest see oli „selgelt ühe kandidaadi kasuks kaldu” ning seda iseloomustasid võimalike konkureerivate kandidaatide tõrjumine registreerimisprotsessi ajal, ebavõrdne ja kallutatud meediakajastus ning riigi vahendite kasutamine ühe kandidaadi huvides;
- G. arvestades, et pärast 4. detsembril 2011. aastal toimunud riigiduma valimisi on Venemaa kodanikud, eriti nn valge lindi kandjad, väljendanud arvukatel meelevaldustel oma soovi suurema demokraatia ja valimissüsteemi põhjaliku reformimise järele;
1. võtab presidendivalimiste tulemused OSCE demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo, samuti kohalike vaatlusorganisatsioonide (nt Golos, Grazhdanin Nabludatel ja Hääletajate Liit) ja poliitiliste erakondade esindajate esialgsete järelduste valguses teadmiseks;
 2. rõhutab vajadust kriitilise koostöö järele Venemaaga ning toetab täielikult ajakohastamiskava, mis hõlmab nii majanduslikke kui ka poliitilisi reforme käsitlevat dialoogi, et viia ellu reforme olemasolevate puuduste kõrvaldamiseks;
 3. kritiseerib teravalt valimiste ettevalmistamisel ja läbiviimisel esinenud puudusi ja eeskirjade rikkumisi ning asjaolu, et hääletajate valikuvõimalused olid piiratud; rõhutab, et Venemaa tele- ja raadiokanalid ei võimaldanud valimiskampaania ajal kõigile kandidaatidele tasakaalustatud meediakajastust, mis on vastuolus õigusnormidega; väljendab heameelt kodanikuühiskonna märkimisväärse osalemise üle kampaanias ning nõuab kõikide rikkumiste põhjalikku ja läbipaistvat analüüsi ning demokraatlike eeskirjade kehtestamist, tugevdamist ja rakendamist tulevaste valimiste jaoks; mõistab hukka kümnete meelevaldajate kinnipidamise meelevalduste ajal kõikjal Venemaal;
 4. palub president Medvedevil minna sõnade juurest tegude juurde ja tagada poliitilise süsteemi vajalike reformide vastuvõtmine ning loodab, et uus Venemaa president on valmis reformid – muu hulgas poliitiliste erakondade registreerimise eeskirjade hädavajaliku lihtsustamise – ellu viima; nõuab, et täie tõsidusega tegeletaks ka

ajakirjandusvabaduse ning sõna- ja kogunemisvabaduse küsimusega; kordab, et EL on valmis tegema Venemaaga koostööd, sh moderniseerimispartnerluse raamistikus, et parandada Venemaal inimõiguste ja põhiõiguste järgimist, millega seotud võtmeküsimus on poliitvangide vabastamine, ning sõltumatu õigusriikluse toimimist;

5. ergutab Venemaa ametivõime ja riigiduumas esindatud poliitilisi erakondi asuma sisulisse dialoogi demokraatiameelsete meeleavaldajate ja opositsiooniga põhjalike reformide, läbipaistvuse ja demokraatia edendamiseks; palub presidendiks valitud Vladimir Putinil talitseda meeleavaldajate vastu suunatud retoorikat ning asuda nendega siirasse dialoogi riigi tuleviku teemal;
6. ergutab Venemaa erinevaid demokraatlikke opositsioonijõude tegema tihedamat koostööd poliitiliste reformide positiivse programmi ümber ja pakkuma seeläbi Venemaa kodanikele arvestatavat alternatiivi;
7. väljendab heameelt president Dmitri Medvedevi otsuse üle, millega ta tegi peaprokurörile ülesandeks uurida 32 kriminaalasja, sh Mihhail Hodorkovski vangistamise seaduslikkust; nõuab, et presidendiks valitud Vladimir Putin annaks korralduse Sergei Magnitski juhtumi läbivaatamiseks;
8. märgib, et riigiduumas on esialgselt heaks kiitnud presidendi seaduste eelnõud, mille eesmärk on muuta põhjalikult poliitilist süsteemi, sh lihtsustada poliitiliste erakondade registreerimist ja nende valimistel osalemist käsitlevaid eeskirju; nõuab tungivalt, et riigiduumas võtaks vajalike seaduste vastuvõtmisel arvesse registreerimata erakondade ühiselt esitatud muudatusettepanekuid; eeldab, et kõik pooled kasutavad võimalust otsustada enne valitud presidendi ametisse seadmist tervikliku reformipaketi üle, mis sisaldab ka valimisseaduse muudatusi; soovib väga, et kõik Medvedevi töörühmas arutamisel olevad reformiettepanekud kiidetakse heaks ja viiakse täielikult ellu; on veendunud, et uus valimisseadus ja opositsiooni kuuluvate poliitiliste erakondade registreerimine peaksid looma aluse vabadeks ja õiglasteks riigiduumas valimisteks;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile.